



RAADSVOORSTEL

| | |
|--------------------|--|
| DATUM | 4 oktober 2021 |
| ONDERWERP | Uitvoeringsprogramma energieneutraal Westfriesland |
| PORTEFEUILLEHOUDER | R. van Dolder |
| PROGRAMMA | Programma III: Wonen & Ondernemen |
| BELEIDSVELD | Omgevingstaken |
| ZAAKNUMMER | ZK21001579 |
| DOCUMENTNUMMER | 21.0010810 |

AANLEIDING Westfriesland heeft de ambitie om een energieneutrale regio te worden. De gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Medemblik, Opmeer en Stede Broec onderschrijven in het Pact van Westfriesland 7.1 de ambitie van een energieneutraal Westfriesland in 2040. Koggenland wil in 2050 energieneutraal zijn. Daar waar gesproken wordt van een energieneutrale regio, is uitgegaan van de door de verschillende gemeenten onderschreven ambitie.

Energie neutraal betekent dat in Westfriesland de totale vraag naar energie even groot is als het aanbod aan duurzame energie. Dat is een forse opgave. Realisatie van de ambitie om energieneutraal te worden vraagt zowel om het realiseren van grootschalige energiebesparing (het verminderen van de vraag) als het zoeken naar mogelijkheden voor verduurzaming van het gebruik en het vergroten van het aanbod van duurzame energie. Westfriesland is zich bewust van de omvang en complexiteit van de ambitie om energieneutraal te worden.

In het Pact is afgesproken om deze ambitie samen met regionale bedrijven en maatschappelijke organisaties uit te werken in een uitvoeringsprogramma. Dit programma richt zich op de periode 2021-2025. Het bevat een eerste overzicht van activiteiten die bijdragen aan een energieneutraal Westfriesland.

Het belang van een regionale aanpak

De ambitie energieneutraal kan alleen samen gerealiseerd worden. Samen met de Westfriesse gemeenten. Maar ook samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. De keuze voor een regionale en samenhangende aanpak creëert daarmee ruimte voor creatieve oplossingen, over grenzen heen.

Tegelijkertijd maakt een samenhangende aanpak het makkelijker om met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners samen te werken aan het verduurzamen van de regio. Vanuit één ambitie en één eenduidig uitvoeringsprogramma om deze ambitie te realiseren.

Op basis van voortschrijdende inzichten en gezamenlijk opgedane ervaringen actualiseren we het uitvoeringsprogramma periodiek. Zo werkt de regio stapsgewijs toe naar een energieneutraal Westfriesland.

We zijn al begonnen!

Dit uitvoeringsprogramma is geen startpunt. Inmiddels zetten we al een aantal belangrijke stappen. Dit deden we zowel regionaal als lokaal. Zo stelde de regio Westfriesland als onderdeel van de energieregio Noord-Holland Noord (NHN) de regionale energiestrategie

RAADSVORSTEL (VERVOLG)

NHN op. Hoorn en Medemblik kwamen met hun transitievisies warmte, de andere gemeenten volgen nog dit jaar. Gemeenten organiseren samen acties voor woningeigenaren zoals het bieden van adviesgesprekken, een waardebon voor energiebesparende maatregelen en Gluren bij de Duurzame Buren. Het samenwerkingsverband Duurzaam Ondernemend Westfriesland werkt aan het stimuleren van de Circulaire Economie in Westfriesland én aan het verduurzamen van de Westfriesse bedrijventerreinen. Het Ondernemersloket is voor dit laatste het aanspreekpunt. Dit vormen belangrijke bouwstenen van dit uitvoeringsprogramma.

En er is ruimte voor nieuwe activiteiten

Met belangrijke samenwerkingspartners brachten we vanuit vier sectoren kansen en knelpunten in beeld bij het verduurzamen van Westfriesland. Vanuit dit beeld inventariseerden we nieuwe activiteiten die bijdragen aan het realiseren van de ambitie energie neutraal Westfriesland. De vier sectoren zijn:

- gebouwde omgeving;
- mobiliteit;
- land- en glastuinbouw;
- industrie en bedrijven.

Het uitvoeringsprogramma biedt overzicht en zorgt voor samenhang tussen lopende en nieuwe activiteiten. De sectoren, bijeengebracht in verschillende werkgroepen, blijven een belangrijke rol spelen in de uitvoering en het actualiseren van het uitvoeringsprogramma.

Programmatische aanpak

Het uitvoeren van dit programma vraagt inzet en middelen van de Westfriesse gemeenten. Natuurlijk vragen we ook van betrokken samenwerkingspartners om hun bijdrage te blijven geven in het realiseren van deze ambitie. Echter, valt of staat het succes van dit programma met de inzet van capaciteit en middelen vanuit de 7 Westfriesse gemeenten. De gemeenten vormen de verbindende factor tussen de verschillende sectoren, maar ook tussen de maatschappelijk betrokken partijen. Daarnaast kregen gemeenten vanuit het Klimaatakkoord een belangrijke rol in het realiseren van de klimaatdoelen. Hoofdstuk 9 van het uitvoeringsprogramma bevat hier voorstellen voor. In de financiële paragraaf bij dit voorstel staat dit verder uitgewerkt.

KADER Klimaatakkoord, Pact van Westfriesland 7.1, Uitvoeringsprogramma Energieneutraal Westfriesland

WIJ STELLEN VOOR 1. in te stemmen met het uitvoeringsprogramma energieneutraal Pact van Westfriesland;
2. dekking van de onderdelen programmamanagement en communicatie mee te nemen in het capaciteitsonderzoek uitvoering Klimaatakkoord.

BEOOGD RESULTAAT Een energieneutraal Westfriesland.

ONDERBOUWING *1.1 De ambitie energieneutraal Westfriesland vloeit voort uit het Pact 7.1.*

RAADSVORSTEL (VERVOLG)

Het uitvoeringsprogramma is het resultaat van de samenwerking van de 7 Westfriesse gemeenten, die voortvloeit uit het Pact van Westfriesland 7.1. Nu vragen we uw raad akkoord te gaan met het uitvoeringsprogramma, zodat we aan de slag kunnen met het concreet maken van de ambitie om als regio energieneutraal te worden.

1.2 Dit uitvoeringsprogramma is tot stand gekomen in samenwerking met veel maatschappelijke partijen en ondernemers.

Per sector brachten we een (bestaande) werkgroep bij elkaar. Deze werkgroep bestond uit vertegenwoordigers van verschillende samenwerkingspartners. Vanuit deze werkgroep zijn ook bredere bijeenkomsten voor ondernemers georganiseerd. Hierdoor is er veel input opgehaald over kansen, belemmeringen maar ook activiteiten die bijdragen aan de ambitie energie neutraal. Daarmee bevat het uitvoeringsprogramma activiteiten die op commitment kan rekenen vanuit Westfriesland.

We toetsten dit op een reflectiebijeenkomst op 27 augustus jl. Partners zoals de Greenport NHN, Ontwikkelingsbedrijf NHN, Zonnecoöperatie Westfriesland, De Westfriesse Bedrijvengroep, Liander maar ook landelijke energiedeskundigen woonachtig in de regio, waren hierbij aanwezig. Zij gaven ons goede input om het uitvoeringsprogramma nog iets aan te scherpen. Ook gaven zij waardevolle inbreng om in de uitvoering mee aan de slag te gaan. Deze ervaringen gebruiken we weer bij het actualiseren van het uitvoeringsprogramma. Al deze samenwerkingspartners gaven aan bij de uitvoering betrokken te willen blijven. Wat natuurlijk fantastisch is. Zo blijven we samenwerken aan een energie neutrale regio.

2.1 De individuele colleges en gemeenteraden besluiten over dit uitvoeringsprogramma.

Het uitvoeren van dit programma vraagt inzet van middelen en capaciteit. Alleen de individuele gemeenten besluiten hierover. Vandaar dat dit uitvoeringsprogramma via de colleges ter vaststelling aan de 7 Westfriesse gemeenteraden aangeboden wordt. Insteek is dat alle raden in oktober 2021 hierover besluiten.

2.2 We vragen een minimale bijdrage om met dit uitvoeringsprogramma aan de slag te gaan.

Het vraagt capaciteit en middelen om met dit uitvoeringsprogramma aan de slag te kunnen gaan. We zijn ons echter bewust van de financiële situatie waarin de meeste Westfriesse gemeenten zich bevinden. Daarom is kritisch naar de begroting van het uitvoeringsprogramma gekeken. We vragen u nu budget beschikbaar te stellen voor activiteiten die we als noodzakelijk bestempelen.

Daarmee willen we ook eer doen aan alle inbreng die samenwerkingspartijen gaven in dit programma. We willen ze laten zien dat we ook echt werk maken van een energieneutraal Westfriesland. Daarmee willen we voorkomen dat dit programma niet uitgevoerd wordt en in de la verdwijnt. We vragen u nu voor de komende twee jaren eenmalige middelen. We hopen dat alle gemeenten de noodzaak zien van dit uitvoeringsprogramma en binnen de huidige budgetten op zoek gaan naar ruimte om deze dekking te vinden. In de VVRE van 2 september gaven de 7 portefeuillehouders aan dat alle colleges positief staan tegenover dit uitvoeringsprogramma.

RAADSVORSTEL (VERVOLG)

KANTTEKENINGEN *1.1 We kunnen niet alle ambities realiseren, gezien de financiële situatie waarin de meeste Westfriese gemeente zich bevinden.*

Onderdeel van het uitvoeringsprogramma is bijvoorbeeld het programma nieuwe energie. We ramen de kosten van dit programma nu op p.m. Dit programma kunnen we alleen uitvoeren wanneer hier voldoende capaciteit en geld voor beschikbaar is. Vanwege de financiële situatie van de meeste Westfriese gemeenten, worden hier nu geen middelen voor gevraagd. Mocht vanuit bijvoorbeeld het Rijk of provincie extra (subsidie) middelen beschikbaar komen, dan kunnen we hiermee aan de slag.

FINANCIËN Hoofdstuk 9.3 van het uitvoeringsprogramma bevat een begroting. De gevraagde middelen voor de gehele regio komen in 2022 en 2023 uit op respectievelijk € 108.000 en € 98.000 (afgerond). Voor de gemeente Koggenland betekent dit dat voor 2022 € 12.000 en voor 2023 € 10.000 nodig is. Deze middelen zijn aanwezig binnen het budget voor Duurzaamheid. Samengevat:

| | 2022 | 2023 |
|------------------------|-----------------|----------------|
| Gebouwde omgeving | €135.000 | €125.000 |
| Mobiliteit | € 8.000 | €8.000 |
| Industrie en bedrijven | € 160.000 | p.m. |
| Communicatie | p.m. | p.m. |
| Programmamanagement | p.m. | p.m. |
| Subtotaal | €363.000 | €193.000 |
| Reeds beschikbaar | -€160.000 | - |
| Nieuwe energie | -€60.000 | -€60.000 |
| Informatievoorziening | -€35.000 | -€35.000 |
| <i>Totaal</i> | <i>€108.000</i> | <i>€98.000</i> |

Toelichting

- Onder de gebouwde omgeving zijn is € 35.000,- opgenomen voor informatievoorziening. Deze taak voert het Duurzaam Bouwloket uit. De kosten kunnen binnen de bestaande middelen worden gedekt.
- Onder gebouwde omgeving is het programma "nieuwe energie" opgenomen. We ramen de kosten op p.m. We kunnen dit alleen uitvoeren wanneer hier voldoende capaciteit en geld voor beschikbaar is. Gezien de huidige financiële situatie waarin de meeste Westfriese gemeenten zich bevinden, worden hier nu geen middelen voor gevraagd.
- De gevraagde middelen bij industrie en bedrijven zijn in 2022 beschikbaar. Het gaat om de bijdragen aan Circulair Westfriesland en het Ondernemersloket. Continuering van deze activiteiten en de dekking ervan volgt na evaluatie in 2022.
- De Westfriese gemeenten voeren op dit moment samen een capaciteitsonderzoek uit. De consequenties voor de benodigde (regionale) programmaorganisatie en communicatie worden hierin meegenomen. We verwachten in het voorjaar hier met een voorstel te komen. We verwachten in het voorjaar meer inzicht te hebben in de capaciteit die nodig is voor het uitvoeren van de klimaattaken.

RAADSVOORSTEL (VERVOLG)

Daarmee is een beperkte begroting gepresenteerd die ons wel in staat stelt aan de slag te kunnen met het uitvoeren van dit regionale programma.

DUURZAAMHEID Een energieneutrale regio Westfriesland levert een forse bijdrage aan de gemeentelijke en regionale duurzaamheidsdoelstellingen. Dit uitvoeringsprogramma vormt daarin concreet de eerste stap om de ambitie te bereiken.

ALTERNATIEVE MOGELIJKHEDEN Het uitvoeringsprogramma is een lokale aangelegenheid. Uw raad kan er voor kiezen onderdelen niet uit te voeren of het gehele uitvoeringsprogramma niet vast te stellen. De ambitie van de raad is echter wel om in 2050 energieneutraal te zijn.

PACT VAN WESTFRIESLAND Met dit uitvoeringsprogramma wordt concreet invulling gegeven aan de ambitie van het Pact van Westfriesland. Namelijk de ambitie om als regio energieneutraal te worden.

COMMUNICATIE Rond de vaststelling van dit uitvoeringsprogramma door de 7 gemeenteraden wordt gecommuniceerd.

VERVOLG *Bestuurlijke besluitvorming*
De 7 Westfriese gemeenteraden stellen dit uitvoeringsprogramma in het vierde kwartaal van 2021 vast.

Regionale Raadsledenbijeenkomst

Tijdens verschillende regionale raadsledenbijeenkomsten besteedden we aandacht aan dit uitvoeringsprogramma. De laatste keer was op 2 juni jl.

BIJLAGEN 1. Uitvoeringsprogramma energieneutraal Westfriesland

Datum college: 14 september 2021

Burgemeester en wethouders van Koggenland.